DANAPADDHATI

L V S R
2174

MURUGAN BINDING WORKS,
University Binders & Printers,
No. 3, Bommulu Iyer, Street,
MADRAS-1.

RC

विद्याविलास प्रेस ग्रन्थमालायाः पञ्चमोऽङ्कः (कर्म्म० वि०५)

श्रीअनन्तराम डोगरा शास्त्रिणा सङ्कलिता

गोदानपद्धतिः

परिषद्
115
पुस्तक
RC 227
2174

१९३९] [मूल्य ॥)

पुनर्मुद्रणादि सर्वेऽधिकाराः प्रकाशयित्रा स्वायत्तीकृताः ।

मुद्रक—
विद्याविलास प्रेस,
गोपाल मन्दिर लेन, बनारस सिटी ।
१९३९

92:4195
N39

प्रकाशक-
चौखम्बा-संस्कृत-पुस्तकालय
बनारस सिटी

श्रीसद्गुरवे नमः ।

अथ महर्षिविश्वामित्रकल्पाद्युक्त

ोदानविधिः ।

RSVL 02174

ORIENTAL SANSKRIT VIDYA PEETHAM TIRUPATI. 2474

श्रीगणेशाय नमः

तत्र दाता सुस्नातः सुप्रक्षालितपाणिपादः मृद्गोमयोपलिप्तायां दानभूमौ स्वासने प्राङ्मुख उपविश्य दीपं प्रज्वलय्य करौ सपवित्रौ कृत्वा स्वाचा-

न्तः यथोक्तलक्षणां सवत्सां गां प्राङ्मुखीमवस्थाप्य यथोक्तलक्षणं ब्राह्मणं उदङ्मुखं संस्थाप्य गणेश-विष्णुगुरुन् गन्धपुष्पादिना सम्पूज्य नमस्कृत्य च स्वाग्रभूमौ अर्घं संस्थाप्य जलेनापूर्य्य गन्धपुष्पादि तूष्णीं निक्षिप्य सूर्य्यायार्घं दत्वा पुनरर्घं संस्थाप्य तेन जलेनात्मानं सर्वां गोदानसामग्रीञ्च सम्प्रोक्ष्य प्राणायामं विधाय भूतोत्सादनं कृत्वा कुशातिलयव-जलान्यादाय प्रधानसङ्कल्पं कुर्य्यात्—'ॐ विष्णुः ३ ॐ नमः परमात्मंने इत्यादि देशकालकीर्तनान्ते अ-

मुकनामसंवत्सरेऽमुकायनेऽमुकर्त्तौ अमुकमासेऽमुक-
पक्षेऽमुकतिथौ अमुकनक्षत्रेऽमुकयोगेऽमुककरणे अ-
मुकवासरे अमुकराशिस्थिते सवितरि अमुकस्थे चन्द्रे
अमुकस्थे देवगुरौ अमुकपुण्यकालेऽमुकगोत्रोऽमुक-
राशिरमुकशर्म्माहं आत्मना सह एकविंशतिपुरुषता-
रणार्थं वा चतुर्दशकुलोद्धारार्थं वा स्वर्गप्राप्त्यर्थं वा त्रि-
र्वित्तपूर्णपृथिवीदानजन्यसमफलप्राप्त्यर्थं वा सकलपा-
पक्षयद्वारा श्रीयज्ञपुरुषप्रीतये वा यथाशक्तिगोदानं
करिष्ये' । 'तत्प्रतिग्रहार्थं ब्राह्मणस्य पूजनपूर्वंक वरणं

करिष्ये' । इति द्वितीयसङ्कल्पं कृत्वा स्वदक्षिणतो यज्ञियवृक्षोद्भवासने उपविष्टम् उदङ्मुखं ब्राह्मणं पूजयेत्—'श्रीविष्णुस्वरूपिणे ब्राह्मणाय एतदासनन्ते नमः' इति कुशासनम् । 'श्रीविष्णुस्वरूपिणे ब्राह्मणाय' पाद्यम् । ॐ आपद्धनध्वान्तसहस्रभानवः समीहितार्थार्प्पणकामधेनवः । समस्ततीर्थाम्बुपवित्रमूर्त्तयो रक्षन्तु मां ब्राह्मणपादपांसवः ॥१॥ समस्तसम्पत्समवाप्तिहेतवः समुत्थिताग:कुलधूमकेतवः । अपारसंसारसमुद्रसेतवः पुनन्तु मां ब्राह्मणपादपांसवः

॥२॥ विप्रौघदर्शनात्क्षिप्रं क्षीयन्ते पापराशयः । वन्द-
नान्मङ्गलावाप्तिरर्चनादच्युतं पदम् ॥३॥ आधिव्या-
धिहरं नृणां मृत्युदारिद्र्यनाशनम् । श्रीपुष्टिकीर्त्तिदं व-
न्दे विप्रश्रीपादपङ्कजम् ॥ ४ ॥ यत्फलं कपिलादाने
कार्त्तिक्याञ्जेष्ठपुष्करे । तत्फलं पाण्डवश्रेष्ठ विप्राणां पा-
दशोधने ॥५॥ इति पादप्रक्षालनं विधाय 'भूमिदेवाय'-
इत्यर्घ्यम्, 'गन्धद्वाराम्०' इति चन्दनादिविलेपनम्,
'नमोस्त्वनन्ताय०' इति पुष्पमालादिभिः मुकुटकङ्कण-
कुण्डलादिभिश्च सम्पूज्य, वरणं कुर्य्यात्—'एभिर्गन्धा-

क्षतपुष्पमालावस्त्रयुगकङ्कणकुण्डलच्छत्रोपानत्कमण्ड-
लुद्रव्ययज्ञोपवीतफलताम्बूलादिभिर्गोदानप्रतिग्रहार्थं
अमुकगोत्रं अमुकवेदाध्यायिनं अमुकशर्म्माणं ब्राह्मणं
त्वामहं वृणे'। 'वृतोऽस्मि'इति ब्राह्मणो वदेत्। ततो ब्रा-
ह्मणं प्रार्थयेत्—यदर्चनं कृतं विप्र तव विष्णुस्वरूपिणः।
तत्सर्वं मम दीनस्य विष्णवेऽस्तु समर्पणम्॥ इति सम्प्रा-
र्थ्य स्वपुरतः प्राङ्मुखीमवस्थितां गां, वत्सञ्च तदुत्त-
रतोऽवस्थितं पूजयेत्। तत्र सङ्कल्पः--'अद्येहेत्यादि स-
ङ्कीर्त्य अमुकोऽहं गोदानपूर्वाङ्गत्वेन सवत्सायाः गोः

पूजनं करिष्ये' इति सङ्कल्प्य अक्षतपुष्पाणि गृहीत्वा-
ॐआवाहयाम्यहं देवीं गां त्वां त्रैलोक्यमातरम्। यस्याः
स्मरणमात्रेण सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ त्वं देवी त्वं जग-
न्माता त्वमेवासि वसुन्धरा । गायत्री त्वञ्च सावित्री
गङ्गा त्वञ्च सरस्वती ॥ तृणानि भक्षसे नित्यममृतं
स्रवसे प्रभो। भूतप्रेतपिशाचाँश्च पितृदैवतमानुषान् ॥
सर्वास्तारयसे देवि नरकात्पापसङ्कटात्। ॐ अग्नये त्वा
मह्यं व्वरुणो ददातु सोऽमृतत्त्वमशीयायुर्दात्र ऽएधि
मयो मह्यं प्रतिग्रहीत्रे रुद्राय त्वा मह्यं व्वरुणो ददा-

तु सोऽमृतत्वमशीयप्राणोदात्र ऽएधि व्वयो मह्यं प्रतिग्रहीत्रे बृहस्पतये त्वा मह्यं व्वरुणो ददातु सोऽमृतत्वमशीय त्वग्दात्र ऽएधि मयो मह्यं प्रतिग्रहीत्रे यमायत्त्वा मह्यं व्वरुणो ददातु सोऽमृतत्त्वमशीय हयोदात्र ऽएधि व्वयो मह्यं प्रतिग्रहीत्रे ॥ १ ॥ इति आवाह्य, पूजयेत्—ॐ सवत्सायै गवे नमः पाद्यम्, अर्घ्यं, आचमनीयं, स्नानम् । ॐगोः अग्रपादाभ्यां नमः, ॐ गोः पश्चात्पादाभ्यां नमः । ॐ देहंस्था या च रुद्राणां शङ्करस्य सदा प्रिया ।

धेनुरूपेण सा देवी मम पापं व्यपोहतु ॥ ॐ गोरा-
स्याय नमः । विष्णोर्वक्षासि या देवी स्वाहा या
च विभावसोः । चन्द्रार्कशक्रशक्तिर्या सा धेनुर्वर-
दास्तुमे ॥ ॐ गोः शृङ्गाभ्यां नमः, ॐ गोः
कर्णाभ्यां नमः । ॐ चतुर्म्मुखस्य या लक्ष्मीर्या ल-
क्ष्मीर्धनदस्य च । लक्ष्मीर्या लोकपालानां सा धेनुर्व-
रदास्तु मे ॥ ॐ गोः पृष्ठाय नमः । ॐ स्वधा त्वं पितृ-
मुख्यानां स्वाहा यज्ञभुजां तथा । सर्वपापहरा धेनु-
स्तस्माच्छान्तिं प्रयच्छ मे ॥ ॐ गोपुच्छाय नमः ।

वस्त्रम्–ॐ आच्छादनं मया दत्तं सम्यक्शुद्धं सुनिर्मलम् । सुराभिर्वस्त्रदानेन प्रीयतां परमेश्वरी ॥ गन्धम्–ॐ सर्वदेवप्रियं देवि चन्दनं चन्द्रसन्निभम् । कस्तूरीकुङ्कुमाद्यञ्च गौर्गन्धः प्रतिगृह्यताम् ॥ ॐ गवे नमः । अक्षताः पुष्पाणि च–ॐ नमो वो विश्वमूर्त्तिभ्यो विश्वमातृभ्य एव च । लोकाधिवासिनीभ्यश्च रोहिणीभ्यो नमो नमः ॥ 'ॐ गवे नमः' इति अक्षतैः पुष्पमालादिभिश्च सम्पूज्य, धूपम्–ॐ आनन्दकृत् सर्वलोके देवनाञ्च सदा प्रिये । गौस्त्वं पाहि जगन्नाथे

धूपोऽयं प्रतिगृह्यताम्॥ अनेनैव 'दीपोऽयं प्रतिगृह्यताम्'इति श्लिष्टेन दीपम्। नैवेद्यम्—ॐ सुराभिस्त्वं जगन्माता नित्यं विष्णुपदे स्थिता। गोग्रासोऽयं मया दत्तो नैवेद्यं प्रतिगृह्यताम्॥ घण्टाचामरमन्त्रः— ॐ यत्ते मयार्पितं शुद्धं घण्टाचामरमुत्तमम्। नैवेद्यं तद्गृहाण त्वं मुनित्रिदशवन्दिते॥ एवमादीनि सर्वाणि जलपूर्वं दद्यात्। ततः— ॐ नमो गोभ्यः श्रीमतीभ्यः सौरभेयीभ्य एव च। नमो ब्रह्मसुताभ्यश्च पवित्राभ्यो नमो नमः॥ इति नमस्कृत्य—ॐ

गवामङ्गेषु तिष्ठन्ति भुवनानि चतुर्दश । ब्रह्मादय-
स्तथा देवा रोहिण्यः पान्तु मातरः ॥ या लक्ष्मीः
सर्वदेवानां या च देवी च रोहिणी । धेनुरूपेण सा
देवी मम पापं व्यपोहतु ॥ इति प्रार्थ्य, ॐ गावो मे
अग्रतः सन्तु गावो मे सन्तु पृष्ठतः । गावः शिरासि
मे नित्यं गवां मध्ये वसाम्यहम् । इरावती धेनुमती
हि भूतꣳ सूयवासिनी मनवे दशस्या ॥ व्यस्कभ्ना
रोदसी विष्णवे ते दाधर्थ पृथिवीमभितो मयूखैः
स्वाहा॥१॥ इति प्रदक्षिणी कुर्य्यात् । ततो गोदेहे देवता-

र्थान्यावाहयेत् पूजयेच्च । शृंगमूले—ॐ ब्रह्मविष्णु-
भ्यां नमः । शृङ्गाग्रे—ॐ सर्वतीर्थेभ्यो नमः । शिरो
मध्ये—ॐ महादेवाय नमः । ललाटे—ॐ गौर्यै
नमः । नासारन्ध्रे—ॐ षण्मुखाय नमः । नासा-
पुटयोः ॐ—कम्बलाश्वतराभ्यां नमः । कर्णयोः—ॐ
अश्विभ्यां नमः—चक्षुषोः ॐ शशिभास्कराभ्यां
नमः । दन्तेषु—ॐ वायुभ्यो नमः । जिह्वायां—
ॐ वरुणाय नमः । हुंकारे-ॐ सरस्वत्यै नमः ।
गण्डयोः—ॐ मासपक्षाभ्यां नमः । ओष्ठयोः—ॐ

सन्ध्याद्वयाय नमः । ग्रीवायां—ॐ इन्द्राय नमः । कक्षे—ॐ रक्षोभ्यो नमः । उरसि—ॐ साध्येभ्यो नमः । जङ्घासु—ॐ धर्म्माय नमः । खुरमध्ये—ॐ गन्धर्वेभ्यो नमः । खुराग्रेषु—ॐ पन्नगेभ्यो नमः । खुरपार्श्वाग्रेषु—ॐ अप्सरोगणेभ्यो नमः । पृष्ठे—ॐ एकादशरुद्रेभ्यो नमः । सर्वसन्धिषु—ॐ वसुभ्यो नमः । श्रोण्योः—ॐ पितृगणेभ्यो नमः । पुच्छे—ॐ सोमाय नमः । पुच्छकेशेषु—ॐ सूर्य्यरश्मिभ्यो नमः । गोमूत्रे—ॐ गङ्गायै नमः । गोमये—ॐ यमुनायै नमः । क्षीरे—ॐ

TIRUPATI.

सरस्वत्यै नमः। दध्नि-ॐ नर्म्मदायै नमः। घृते-ॐ वह्नये नमः। रोमसु—ॐ अष्टाविंशतिदेवकोटिभ्यो नमः। उदरे--ॐ पृथिव्यै नमः। स्तनेषु--ॐ चतुः सागरेभ्यो नमः। इति गोदेहे ब्रह्मादिदेवान् गङ्गादितीर्थांश्चावाह्य सम्पूज्य, एते यस्या स्तनौदेवाः सा धेनुर्वरदास्तु मे। इति प्रार्थ्य, शक्तौ सत्यां स्वर्णशृङ्गीं रौप्यखुरां ताम्रपृष्ठां लाङ्गूलसमर्पितरत्नमुक्ताफलां घण्टाचामरविभूषितां सुवस्त्राच्छन्नां च गां विधाय तत्समीपे कांस्यमयं गोदोहपात्रं च संस्थाप्य पुनः प्रार्थ-

येत्—ॐ नमो गोभ्यः श्रीमतीभ्यश्च सौरभेयीभ्य एव च। नमो ब्रह्मसुताभ्यश्च पवित्राभ्यो नमो नमः ॥ गावो ममाग्रतः सन्तु गावो मे सन्तु पृष्ठतः। गावो मे पार्श्वयोः सन्तु गवां मध्ये वसाम्यहम् ॥ पञ्च गावः समुत्पन्ना मथ्यमाने महोदधौ। तासां मध्येतु या नन्दा तस्यै देव्यै नमो नमः ॥ गवाम-ङ्गेषु तिष्ठन्ति भुवनानि चतुर्दश। यस्मात्तस्माच्छिवं मे स्यादिहलोके परत्र च ॥ ब्रह्मादयस्तथादेवा रोहिण्यः पान्तु मातरः। इति। वक्ष्यमाणश्लोकैर्देवादींस्तर्पयेत्।

तत्र पूर्वं सकुशाक्षतयवं गोपुच्छं गृहीत्वा प्राङ्मुखो यजमानः सततजलधारया देवतीर्थेन देवांस्तर्पयेत्--
ॐ या नन्दिनीसुशीलाद्याः कामदाश्चैव धेनवः ।
ताः सर्वाः पुच्छतोयेन तर्पितास्तर्पयन्तु माम् ॥
ब्रह्मा विष्णुर्महादेवः कार्त्तिकेयो गणाधिपः । पुष्पचापो महेन्द्रश्च भगवानच्युताग्रजः ॥ देवाः समस्ताः सगणाः सवाहनपरिच्छदाः । वसवोऽष्टौ द्वादशार्का रुद्रा एकादशैव तु ॥ विश्वेदेवाश्च साध्याश्च मरुतो मातरस्तथा । राक्षसा यक्षवेताला: पूतनाः पर्व्वता

द्रुमाः ॥ तीर्थान्यप्सरसश्चैव पशवः पन्नगाः खगाः ।
ऋक्षाणि राशयो योगा मासवर्षर्तुवासराः ॥ अयने च
युगाः कल्पास्तथा मन्वन्तराणि च । ॐकारश्चैव
गायत्री छन्दांस्यङ्गानि चैव हि ॥ वेदाश्च स्मृतयश्चैव पु-
राणानि तथैव च । आयुर्वेदो धेनुर्वेदो गान्धर्वो मन्त्र-
गह्वरः ॥ ओषध्यो वनसम्भूता ग्राम्याश्चैव सपिप्पलाः ।
सानुगा देवताश्चैव मुनयः सगणास्तथा ॥ ऋषय ऋषि-
पत्न्यश्च सिद्धाश्च सगणास्तथा । प्रजाः प्रजापतिश्चैव
येऽन्ये विघ्नविनायकाः ॥ विद्याधराश्च दैत्याश्च आ-

चार्य्या गुरवस्तथा । डाकिन्यः क्षेत्रपालश्च भैरवा-
श्चाष्टसंख्यकाः ॥ स्थावरा जङ्गमाश्चैव भूतग्रामश्चतु-
र्विधः । अक्षयेणामृतेनैव मङ्गलेन सुवारिणा ॥
गोपुच्छाच्युतेनेह महत्तेन हितेऽखिलाः । शाश्व-
तीं तृप्तिमायान्तु दाढर्ययुक्तवरप्रदाः ॥ सूर्य्यः सोमः
कुजः सौम्यो गुरुः शुक्रः शनैश्चरः । ग्रहाश्च तृप्ति-
मायान्तु राहुकेतुसमन्विताः ॥ इन्द्रो वह्निर्यमो रक्षः
पाशी वायुर्धनाधिपः । ईशोऽनन्तस्तथा ब्रह्मा सर्वे ते
तर्पिता मया ॥ सावित्र्या सहलोकेशः सलक्ष्मीक-

श्चतुर्भुजः । महेशश्चोमया सार्द्धं तृप्तिमायान्तु शा-
श्वतीम् ॥ अत्रिर्वासिष्ठो भृगुगौतमौ च मरीचिदक्षौ पु-
लहः पुलस्त्यः । प्रचेतसः काश्यपविश्वामित्रौ भरद्वाज-
संज्ञो जमदग्निर्मुनिश्च ॥ अन्ये च सर्वे मुनिपुङ्गवाश्च
गृह्णन्तु दत्तं जलमद्य तुष्टाः । इति देवतर्पणम् ।
ततो यज्ञोपवीतं कण्ठावलम्बितं कृत्वा अक्षतकुश-
जलैर्मनुष्यतीर्थेन मनुष्यान् तर्पयेत्—सनकः
सनन्दनश्च सनातनस्तथैव च । कपिलश्चासुरिश्चैव
वोढुः पञ्चशिखस्तथा ॥ ते तृप्तिमखिला यान्तु

गोपुच्छाग्रच्युतोदकैः । ततोऽपसव्यं कृत्वा द्विगुणि-
तकुशातिलजलैः पितॄंस्तर्पयेत्—कव्यवाडनलः सोमो
यमश्चैवार्य्यमा तथा । अग्निष्वात्ताः सोमपाश्च तथा
वार्हिषदश्च ये ॥ तर्पितास्तृप्तिमायान्तु शाश्वतीं गोत्र-
सदातः । यमाय धर्म्मराजाय मृत्यवे चान्तकाय च ॥
वैवस्वताय कालाय सर्वभूतक्षयाय च । औदुम्बराय
दध्नाय नीलाय परमेष्ठिने ॥ वृकोदराय चित्राय
चित्रगुप्ताय वै नमः । पिता पितामहश्चैव तथैव
प्रपितामहः ॥ माता मातामही चैव तथैव प्रपिता-

मही । मातामह प्रमातामहो वृद्धप्रमातामहस्तथा ॥ मातामही प्रमातामही वृद्धप्रमातामही तथा । अक्षय्यां तृप्तिमायान्तु गोलाङ्गूलच्युतोदकैः ॥ त्रिकं मातामहाद्यं च मातामह्यादिकं त्रयम् । ते च ताश्च प्रदत्तं मे स्वीकुर्व्वन्तु जलं मुदा ॥ ये मृता वै पितृव्याश्च मातुलाः श्वशुरास्तथा । आचार्य्या गुरुमित्राद्यास्ते गृह्णन्तु शुभं जलम् ॥ ये च सम्बन्धिनोऽपुत्रा वह्निदाहविवर्जिताः । अपमृत्युमृता ये च तृप्तिं ते च लभन्त्विह ॥ पितृवंशे मृता ये च मातृवं-

शे च ये मृताः। गुरुश्वशुरबन्धूनां ये चान्ये बान्धवा मृताः ॥ ये मे कुले लुप्तपिण्डाः क्रियालोपगताश्च ये। विरूपा आमगर्भाश्च ज्ञाताज्ञाताः कुले मम ॥ ते सर्वे तृप्तिमायान्तु गोपुच्छोदकतर्पणैः। गोत्रे मदीये विसुता मृता ये गोत्रे च मातुर्म्मम ये विपन्नाः ॥ गर्भच्युताः श्राद्धविवर्जिताश्च तेभ्यः स्वधानेन जलेन कृत्वा। भृग्वग्निवज्रादिजलादिशस्त्रैर्विषाणदन्तैर्नखरैर्भुजङ्गैः ॥ पञ्चत्वभावं विगताश्च ये च तेभ्यः प्रदत्तं शिवमस्तु तोयम्। ये रौरवादौ नरके निमग्नाः

क्रियाविलुप्ताश्च कृतापकारकाः ॥ जन्मान्तरे ये मम दासभूतास्तेऽप्यक्षयां तृप्तिमिहाभजन्तु । ये बान्धवा वाऽबान्धवा येऽन्यजन्मनि बान्धवाः ॥ ते सर्वे तृप्तिमायान्तु गोपुच्छोत्सृष्टवारिभिः । धेनुपुच्छे करं कृत्वा तर्पणञ्च करोति यः ॥ आत्मानं तारयेद्विप्रो दशपूर्वान् दशापरान् । सन्तर्पिता मया ये च गोपुच्छोदकतर्पणे ॥ आयुर्वृद्धिं तथा तुष्टिं मेधां प्रज्ञाञ्च सन्ततिम् ॥ आरोग्यंधनलाभञ्च सन्तुष्टाश्च ददन्तु मे । इति गोपुच्छोदकेन तर्पणं विधाय आचम्य कांस्यमये

आज्यपात्रे घृतादिरधं कुशहेमयुतगोपुच्छं तिलकुश-
युतोदङ्मुखब्राह्मणपाणौ कृत्वा सङ्कल्पयेत्—'ॐ
विष्णुः ३ अद्येहेत्यादि सङ्कीर्त्य अमुकोऽहम्
इमां गां सवत्सां सुपूजितां रुद्रदैवतां यथाशक्त्य-
लङ्कृतां (सतिसम्भवे सुवर्णशृङ्गीं रौप्यखुरां ताम्र-
पृष्ठां लाङ्गूलसमर्पितरत्नमुक्ताफलां घण्टाचामरविभू-
षितां सुवस्त्राच्छन्नां) आत्मना सहैकविंशतिपुरुष-
तारणद्वारा, चतुर्दशकुलोद्धारद्वारा, निखिलदुःखदौ-
र्भाग्यदुःस्वप्नदुर्निमित्तासुकग्रहबाधाशान्तिपूर्वकमायु-

रारोग्यधनधान्यद्विपदचतुष्पदसन्ततिप्राप्तिद्वारा, गो-
रोमतुल्यवत्सरावधिसकलभोगपरिपूर्णस्वर्गलोकप्रा-
प्तिद्वारां वा श्रीलक्ष्मीनारायणप्रीतये अमुकगोत्राया-
मुकवेदाध्यायिनेऽमुकशर्मणे ब्राह्मणाय तुभ्यमहं सम्प्र-
ददे ॐ तत्सत् न मम' इत्युक्त्वा—यज्ञसाधनभूताया
विश्वस्याघविनाशिनी । विश्वरूपधरो देवः प्रीयता-
मनया गवा ॥ इत्युच्चार्य्य सकुशजलाक्षतं गोपुच्छं वि-
प्रहस्ते दद्यात् । विप्रस्तु--'ॐ द्यौस्त्वा ददातु पृथिवी
त्वा प्रतिगृह्णातु । देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बा-

हुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्यां प्रतिगृह्णामि । ॐ स्वस्ति इमां गां रुद्राय प्रतिगृह्णामि' इति प्रतिगृह्य, ॐ कोऽदात्कस्मा ऽअदात् कामोऽदात् कामायादात्। कामो दाता कामः प्रतिग्रहीता कामैतत्ते ॥ इति कामस्तुतिं पठेत्। ततो दानप्रतिष्ठा सङ्कल्पः--'अद्येहेत्यादि सङ्कीर्त्य अमुकोऽहम् कृतैतद्धोदानप्रतिष्ठा सिध्यर्थं षोडशमाषमितं सुवर्णमग्निदैवतं, यथाशक्ति वा हिरण्यं, तन्निष्क्रयीभूतं द्रव्यं वा ब्राह्मणाय तुभ्यं सम्प्रददे न मम'इत्युक्त्वा दद्यात् । ततो ब्राह्मणः गोपुच्छोदकेन "द्यौः

शान्तिः०"इति मन्त्रेणाभिषेकं कृत्वा मन्त्राशिषो दद्यात्,--ॐ सोमो धेनुꣳ सोमो ऽअर्व्वन्तमाशुꣳ सोमो व्वीरङ्कर्मण्यं ददाति । सादन्यं विदथ्यꣳ सभेयं पितृश्रवणं यो ददाशदस्मै ॥ इति । ततो दाता—लक्ष्मीर्या लोकपालानां धेनुरुपेण संस्थिता । घृतं वहति यज्ञार्थे मम पापं व्यपोहतु ॥ इति मन्त्रेण ब्राह्मणसमान्वितां गां त्रिः प्रदक्षिणीकृत्यानुव्रज्य च गोमतीं पठेत्,--गावः सुरभयो नित्यं गावो गुग्गुलुगन्धिकाः । गावः प्रतिष्ठा भूतानां गावः स्वस्त्ययनं

महत् ॥ अन्नमेव परं गावो देवानां हविरुत्तमम् ।
पावनं सर्वभूतानां क्षरन्ति च वहन्ति च ॥ हविषा म-
न्त्रपूतेन तर्पयन्त्यमरान्दिवि । ऋषीणामपि होतृणां
गावो होमे प्रतिष्ठिताः ॥ सर्वेषामेव भूतानां गावः शर-
णमुत्तमम् । गावः स्वर्गस्य सोपानं गावो धन्याः सवा-
हनाः ॥ गावः पवित्रं परमं गावो मङ्गलमुत्तमम् ।
नमो गोभ्यः श्रीमतीभ्यः सौरभेयीभ्य एव च ॥ नमो
ब्रह्मसुताभ्यश्च पवित्राभ्यो नमो नमः ॥ ब्राह्मणाश्चैव
गावश्च कुलमेकं द्विधाकृतम् ॥ एकत्र मन्त्रास्ति-

ष्ठन्ति हविरेकत्र तिष्ठति । गावो मामुपातिष्ठन्तु हेमशृंग्यः पयो मुचः ॥ सुरभ्यः सारभेय्यश्च सरितः सागरं यथा । गा वै पश्यान्यहं नित्यं गावः पश्यन्तु मां सदा ॥ गावोऽस्माकं वयं तासां यतो गावस्ततो वयम् । एवं रात्रौ दिवा वापि समेषु विषमेषु च ॥ भयेषु च नरो नित्यं कीर्तयन्मुच्यते भयात् । घृतक्षीरप्रदा गावो घृतयोन्यो घृतोद्भवाः । घृतनद्यो घृतावर्त्तास्ता मे सन्तु सदा गृहे ॥ घृतं मे हृदये नित्यं घृतं नाभ्यां प्रतिष्ठितम् । घृतं मे सर्वत-

श्चैव घृतं मे मनासि स्थितम् ॥ गावो ममाग्रतः सन्तु गावो मे सन्तु पृष्ठतः । गावो मामुपतिष्ठन्तु गवां मध्ये वसाम्यहम् ॥ इत्याचम्य जपन्प्रातः सायं वा पुरुषस्तथा । यद्रात्र्या कुरुते पापं तद्रात्र्या प्रतिमुच्यते ॥ यदह्ना कुरुते पापं तदह्ना प्रतिमुच्यते । इति गोमतीं पठित्वा भूयसीसङ्कल्पं कुर्य्यात्,—'अद्येहेत्यादि सङ्कीर्त्य अमुकोऽहं गोदानकर्म्मणः साङ्गफलप्राप्तये न्यूनातिरिक्तदोषपरिहारार्थं चेमां भूयसीं दक्षिणां नानानामगोत्रेभ्यो ब्राह्मणेभ्योऽन्येभ्यश्च यथाकालं

विभज्य दातुमहमुत्सृज्ये ओतत्सत् न मम' इति । भूयसीं दत्वा यथाशक्तिब्राह्मणभोजनं च सङ्कल्प्य, कर्मेश्वराय समर्प्य, अभिषेकालितकमन्त्रपाठादि कारयित्वा, आचम्य 'यस्यस्मृत्या०' इत्यादि पठित्वा 'ॐ अच्युताय नमः' इति विष्णुं स्मरेत् ।

इति श्रीअनन्तरामडोगराशास्त्रिसङ्कलिता गोदानपद्धतिः समाप्ता ।

प्राप्तिस्थानम्-चौखम्बा संस्कृत पुस्तकालय, बनारस सिटी ।

संक्षिप्त-सूचीपत्रम् ।

गंगालहरी-मूल	-)	विष्णुसहस्रनामस्तोत्र	)॥।
,, पीयूषलहरीटीका	।)	मयूरशतकस्तोत्र	≡)
महिम्नस्तोत्र-मूल	-)	सिद्धसरस्वतीस्तोत्र	)॥
,, मधुसूदनीटीका	।)	महामृत्युञ्जयपञ्चाङ्ग	।)
बगलामुखीस्तोत्र	)॥	श्रीलक्ष्म्योऽष्टोत्तरशतनामस्तोत्र	-)

विवाहपद्धतिःविद्याधरगौडकृतविस्तृतटिप्पणीसहित ग्लेज ।=)एन्टिक ।-)
उपनयन पद्धतिः ,, ,, ,, ग्लेज ।=) एन्टिक ।-)
शिलान्यासपद्धतिः ,, ,, ,, ≡)
चूड़ाकरणपद्धतिः ,, ,, ,, =)

प्राप्तिस्थानम्-चौखम्बा संस्कृत पुस्तकालय, बनारस सिटी ।

इति

गोदानपद्धतिः

समाप्ता

प्राप्तिस्थानम्—चौखम्बा संस्कृत पुस्तकालय, बनारस सिटी ।

21774
KENDRIYA SANSKRIT VIDYA PEETH
TIRUPATI.
LIBRARY

VERIFIED 1985

VERIFIED 1988

VERIFIED-2001

